

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen

1924 - 2018

door

H.V. Anderz

Van H.V. Anderz zijn inmiddels de volgende boeken verschenen:

Voetbal:

Voetbalfinales

Het Internationale Clubvoetbal

Schaatsen:

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen. Editie 2013

De Olympische geschiedenis van het Langebaan Schaatsen. Editie 1924-2014

Wielrennen:

De Geschiedenis van de Ronde van Frankrijk van 1903 t/m 2017

De Geschiedenis van de Ronde van Italië van 1909 t/m 2017

De Geschiedenis van de Ronde van Spanje van 1935 t/m 2017

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen

1924 - 2018

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen - 1924 t/m 2018

H.V. Anderz.

Met dank aan Wikipedia en FotoSketcher.

Bewerking omslag en andere afbeeldingen: H.V. Anderz.

Eerste Druk

Maart 2018

Bravenewbooks.nl

Copyright © 2018 H.V. Anderz.

Toestemming wordt verleend tot het kopiëren, verspreiden en/of wijzigen van dit document onder de bepalingen van de GNU Vrije Documentatie Licentie, versie 1.2 of iedere latere versie uitgegeven door de Free Software Foundation; met als Omslagteksten voor de Voorkant en met als Omslagteksten voor de Achterkant. Een kopie van de licentie is opgenomen in de sectie getiteld "GNU Vrije Documentatie Licentie".

Voorwoord

Het plakboek met de zwart-wit plaatjes van Brio uit 1964 is mijn eerste herinnering aan een Olympische Spelen. Onlangs kwam ik het nog tegen, er zaten ook nog allerlei krantenknipseltjes uit die tijd in.....

Toen kwam de tijd van Ard, Keessie, Ans, Atje en Stien, en was ik niet meer voor de buis weg te slaan als er WK's of EK's bij het hardrijden op de schaats werden verreden. Eigenlijk vond ik het idee van de Olympische Spelen met geen Algemeen Klassement bij het schaatsen in eerste instantie niet leuk, bij schaatsen hoorde voor mij een Algemeen Klassement.

Maar toen Kees Verkerk, Ard Schenk, Carry Geijssen en Ans Schut zulke prachtige wedstrijden reden om de medailles tijdens de Olympische Spelen van 1968, was ook ik verkocht. Voortaan ontbrak er geen enkele Olympische Schaatswedstrijd meer in mijn agenda. Ik keek ze, de Olympische wedstrijden, op mijn werk, kwam er 's nachts mijn bed voor uit, en toen ik in de Olympische weken van 1998 op werkbezoek in Ierland was, maakten we er tijd voor vrij, om ze toch te kunnen kijken. Ik kan wel zeggen dat ik er tot nu toe sinds 1968 niet veel gemist heb....., en in die twee weken in februari 2014 tijdens die fenomenale Olympische Winterspelen in Sotsji heb ook ik enorm zitten genieten. De Nederlandse prestaties op de Olympische Spelen van 2018 zijn niet vergelijkbaar, maar ook prachtig.

Dit boekje is waar mogelijk up to date gemaakt met relevante gegevens tot na afloop van de Olympische Winterspelen van 2018 in PyeongChang.

H.V. Anderz.

Februari 2018.

N.b. Ja, helaas u begrijpt het goed, ik heb dus de zilveren medaille van Kees Verkerk uit 1964 gemist...., helaas.

Inleiding

Schaatssport in vroeger dagen.

Schaatsen is het zich voortbewegen op dunne, rechte ijzers, ijzers genaamd schaatsen, over ijs. Schaatsen kan zowel op natuur- als op kunstijs beoefend worden. De eerste kunstijsbanen dateren uit de zestiger jaren van de vorige eeuw. Uit vondsten blijkt dat de mens in de prehistorie al probeerde om ijsvlakten sneller over te steken dan lopend of glijdend mogelijk was. Hiervoor gebruikte men schaatsen, gemaakt van dierlijke botten. Deze werden geslepen totdat het oppervlak glad genoeg was. Schaatsen was toen nog vooral een kwestie van snel glijden op deze botten. De allereerste schaatsen worden daarom 'glissers' genoemd. Een glis, is een rib of een middenvoetsbeen van een rund, paard of hert. De glissers werden voorzien van gaten en met pezen of palingvellen aan de voet bevestigd. Archeologen hebben op de bodem van een Zwitsers meer resten van dergelijke schaatsen gevonden, welke gedateerd zijn op ongeveer 3000 jaar v.Chr. Daarnaast werden er gelijksoortige vondsten gedaan in onder meer Rusland, Scandinavië, Groot-Brittannië, Nederland en Duitsland.

In 1174 schreef William Fitzstephen, een klerk uit Engeland, een biografie over Thomas Becket, waarin een beschrijving voorkwam van enkele populaire sporten in het Londen van de Middeleeuwen, waaronder het schaatsen. Voordat men in Nederland en België het woord schaats

gebruikte, werd het als voorwerp al eeuwen hier gebruikt. De bakermat van het schaatsen in de lage landen ligt in Holland en Vlaanderen. In deze contreien ontwikkelde de schaats zich van een eenvoudig bot tot een constructie met een ijzeren mes waarop men zich snel kon voortbewegen. De oudste vondsten van dit soort schaatsen dateren van rond 1225 uit Dordrecht en Amsterdam. Uit Vlaanderen zijn zelfs nog oudere afbeeldingen te vinden. In andere gedeelten van Nederland, zoals Friesland, bleef men nog eeuwen op botjes schaatsen. Over de naam die men destijds aan de schaats gaf is ook nog geen duidelijkheid. Mogelijk noemde men schaatsen "ijzers" of een variant daarop. In de Tweede Martijn van Jacob van Maerlant sprak hij over een "iserne schoen", oftewel een ijzeren schoen. In dit gedicht schreef hij "Al draag ik ijzeren schoenen, ik zou niet aan je kunnen ontkomen". Een duidelijke verwijzing naar het schaatsen, dat in de middeleeuwen de snelste manier van voortbewegen was.

De tekening 'Lidwina's val' van Johannes Brugman toont de heilige Lidwina met schaatsen aan haar voeten. De houding van de schaatser op de achtergrond doet vermoeden dat er al schaatsen met een ijzeren onderkant werden gebruikt, maar veel meer informatie over het schoeisel is er niet bekend.

In de 19e eeuw waren er drie typen schaatsen ontstaan: de Hollandse krujschaats, de Zuid-Hollandse baanschaats en de Friese schaats. De eerste twee werden gebruikt om te zwieren, de laatste was puur voor het hardrijden. Doordat de Friese schaats een scherpe punt had ontstonden er gevaarlijke situaties, waarna als gevolg van diverse verboden een krul aan de voorkant van het ijzer werd toegevoegd. Hierdoor werden de ijzers steeds langer, wat meer stabiliteit en dus een langere slag opleverde. Dit droeg erg bij aan de populariteit van dit schaatstype, dat men Friese doorloper ging noemen.

Rond 1800 werden er al, met name in Friesland en Groningen kortebaanswedstrijden verreden. Hier was goed geld mee te verdienen. Op 17 september 1882 werd de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (K.N.S.B.) opgericht, als overkoepelende organisatie voor het schaatsen. Tegenwoordig zijn het lange- en kortebaanschaatsen, shorttrack, kunstrijden, marathonschaatsen, schoonrijden, skaten en toerschaatsen vertegenwoordigd bij de K.N.S.B. In juli 1892 werd in

Scheveningen besloten tot de oprichting van de Internationale Schaatsunie (I.S.U.). Deze organisatie voldeed aan de behoefte aan internationale regels. Tijdens het eerste officiële wereldkampioenschap in 1893 werd de Nederlander Jaap Eden de allereerste officiële wereldkampioen hardrijden op de schaats. Drie jaar later volgen er ook wereldkampioenschappen kunstschaatsen. Pas in 1981 volgde shorttrack als derde discipline met een eigen W.K.

Schaatsen op de Olympische Winterspelen

Het schaatsen op de Olympische Winterspelen vindt voor heren plaats sinds de allereerste editie van de Winterspelen, gehouden in 1924. De verreden afstanden waren in die eerste editie de 500 meter, de 1500 meter, de 5000 meter en de 10000 meter. Alleen in de eerste editie werden ook medailles voor een allroundklassement vergeven. De 1000 meter is sinds de spelen van 1976 aan het programma toegevoegd.

Voor de dames stond het schaatsen voor het eerst op het programma bij de Olympische Winterspelen van 1932 als demonstratiesport, met alleen Amerikaanse en Canadese schaatssters. De verreden afstanden waren de 500 meter, de 1000 meter en de 1500 meter. Vanaf 1940 zou het damesschaatsen volwaardig op het programma staan, maar door de Tweede Wereldoorlog werd dit uitgesteld tot 1960. Tijdens de spelen van 1960 werd voor het eerst ook de 3000 meter verreden. De 5000 meter is geïntroduceerd op de spelen van 1988. Sinds de Winterspelen van 2006 in Turijn staat ook de ploegenachtervolging op het programma. De dames rijden zes ronden en de heren acht ronden. Vanaf de Winterspelen van 2018 in Pyeongchang zal zowel voor de heren als de dames de Massastart aan het programma worden toegevoegd.

De Olympische Schaats Medaillespiegel

Onderstaand de succesvolste deelnemers aan de Olympische Langebaanwedstrijden met ten minste drie gouden medailles behaald op een of meer van de verreden Olympische Winterspelen tussen 1924 t/m 2018. Met prachtige ereplaatsen voor Ireen Wüst en Sven Kramer.

	Olympiër	NOC	Goud	Zilver	Brons	T	Editie(s)
1	Lidia Skoblikova	URS	6	0	0	6	1960-1964 (2)
2	Ireen Wüst	NED	5	5	1	11	2006-2018 (4)
3	Claudia Pechstein	GER	5	2	2	9	1992-2018 (7)
4	Clas Thunberg	FIN	5	1	1	7	1924-1928 (2)
5	Bonnie Blair	USA	5	0	1	6	1988-1994 (3)
6	Eric Heiden	USA	5	0	0	5	1980 (1)
7	Sven Kramer	NED	4	2	3	9	2006-2018 (4)
8	Ivar Ballangrud	NOR	4	2	1	7	1928-1936 (3)
	Jevgeni Grisjin	URS	4	1	0	5	1956-1964 (3)
10	Johann Olav Koss	NOR	4	1	0	5	1992-1994 (2)
11	Karin Enke	GDR	3	4	1	8	1980-1988 (3)
	Gunda Niemann	GER	3	4	1	8	1992-1998 (3)
13	Martina Sáblíková	CZE	3	2	1	6	2010-2018 (3)
14	Ard Schenk	NED	3	1	0	4	1968-1972 (2)
	Tomas Gustafson	SWE	3	1	0	4	1984-1988 (2)
16	Anni Friesinger	GER	3	0	2	5	1998-2010 (4)
17	Hjalmar Andersen	NOR	3	0	0	3	1952 (1)
	Yvonne van Gennip	NED	3	0	0	3	1988 (1)
	Marianne Timmer	NED	3	0	0	3	1998, 2006 (2)
	Jorien ter Mors	NED	3	0	0	3	2014-2018 (2)

Aantal medailles van Nederland op alle Winterspelen

In Sapporo eindigde Nederland dankzij het goede rijden van onder andere Ard Schenk in de medaillespiegel op de vierde plaats, en bij de laatste twee Winterspelen behaalde Nederland een vijfde plaats in deze landenrangschikking.

		Plaats	Goud	Zilver	Brons	Totaal
--	--	--------	------	--------	-------	--------

1924	Chamonix	-	-	-	-	-
1928	Sankt Moritz	-	0	0	0	0
1932	Lake Placid	-	-	-	-	-
1936	Garmisch Partenkirchen	-	0	0	0	0
1948	Sankt Moritz	-	0	0	0	0
1952	Oslo	9	0	3	0	3
1956	Cortina d'Ampezzo	-	0	0	0	0
1960	Squaw Valley	11	0	1	1	2
1964	Innsbruck	9	1	1	0	1
1968	Grenoble	6	3	3	3	9
1972	Sapporo	4	4	3	2	9
1976	Innsbruck	9	1	2	3	6
1980	Lake Placid	9	1	2	1	4
1984	Sarajewo	-	0	0	0	0
1988	Calgary	7	3	2	2	7
1992	Albertville	12	1	1	2	4
1994	Lillehammer	18	0	1	3	4
1998	Nagano	6	5	4	2	11
2002	Salt Lake city	9	3	5	0	8
2006	Turijn	10	3	2	4	9
2010	Vancouver	10	4	1	3	8
2014	Sotsji	5	8	7	9	24
2018	PyeongChang	5	8	6	6	20

Waarom is Nederland zo goed in Schaatsen?

Wat is volgens de Amerikaanse Nieuwszender NBC de reden dat Nederland zo goed is in schaatsen? Welnu, dat Nederland zo succesvol is bij het schaatsen op de Olympische Spelen heeft volgens een verslaggeefster van deze nieuwszender NBC wel een heel

bijzondere reden. Tijdens de openings ceremonie werd namelijk door verslaggeefster Katie Couric beweerd, dat schaatsen een belangrijk vervoersmiddel is in met name Amsterdam. Bij de beelden van Jan Smeeckens met de Nederlandse vlag merkt de verslaggeefster van het Amerikaanse NBC op: "Nederland is goed in schaatsen en je vraag je wellicht af waarom." Daarna volgt een uitleg, waarin ze zegt dat Nederland onder zeeniveau ligt en dat daarom in steden als Amsterdam schaatsen een belangrijk vervoersmiddel is. "Zo lang de grachten bestaan, hebben de Nederlanders ze gebruikt om op te schaatsen. Zo konden ze elkaar bereiken, maar ook voor hun plezier....."

De 'fake news' opmerking was reden genoeg voor de Nederlandse Ambassade om Couric via hetzelfde Twitter eens in Nederland uit te nodigen. Zodat ze alle innovatieve manieren van transportatie in ons land met haar eigen ogen kan komen bewonderen.

De presentatrice bood vervolgens in een reactie haar excuses aan. Saillant detail, daaruit bleek ook dat ze al wel eens in Nederland was geweest: "Gefeliciteerd met alle medailles tot nu toe. Sorry dat ik me op 'glad ijs' bevond met mijn opmerking over schaatsen in de kanalen. Ik probeerde eer te doen aan jullie historische passie voor de sport, maar zo kwam het er niet uit! Ik zou graag nog een keer komen en het succes met jullie vieren!"

De Internationale Schaatsunie (ISU; International Skating Union) is de internationale organisatie voor de schaatsport. De ISU organiseert sinds de oprichting in 1892 internationale wedstrijden in de verschillende schaatsdisciplines, zoals het kunstschaatsen, langebaanschaatsen en shorttrack. Ze heeft haar hoofdkantoor in het Zwitserse Lausanne. De Nederlander Jan Dijkema werd in 2016 voorzitter van de organisatie.

De ISU is opgericht op een congres in Scheveningen in juli 1892. Dit congres was een initiatief van de Nederlandse schaatsbond (KNSB) en werd bijeengeroepen omdat, als gevolg van de toename van het aantal internationale wedstrijden, er behoefte ontstond aan internationale standaarden en regels. Bij de oprichting van de ISU waren afgevaardigden uit 15 Europese landen betrokken. In 1894 sloot Canada zich als eerste niet-Europese land aan bij de ISU.

Enkele jaren vóór de oprichting van de ISU hadden er al Wereld Kampioenschappen en Europese kampioenschappen plaatsgevonden:

- 1889: Eerste wereldkampioenschap langebaan (alleen voor mannen) in Amsterdam; ook de Wereldkampioenschappen van 1890, 1891 en 1892 vonden in Amsterdam plaats.
- 1891: In Hamburg worden tegelijkertijd de eerste Europese Kampioenschappen langebaan én kunstschaatsen gehouden, georganiseerd door "Deutscher und Österreichischer Eislaufverband", (alleen voor mannen).
- 1892: In Wenen worden tegelijkertijd de tweede Europese Kampioenschappen langebaan én kunstschaatsen gehouden, georganiseerd door "Deutscher und Österreichischer Eislaufverband", (alleen voor mannen).

In de jaren na de oprichting werden er diverse mijlpalen bereikt, zoals:

- 1893: De eerste wereldkampioenschappen langebaan onder directe controle van de ISU vinden plaats in Amsterdam.
- 1896: Sint-Petersburg organiseert de eerste wereldkampioenschappen kunstschaatsen.
- 1897: In Montreal (Canada) vindt voor het eerst een wereldkampioenschap langebaan plaats buiten Europa.
- 1902: Voor het eerst neemt een vrouw deel aan een ISU-kampioenschap, de Britse Madge Syers-Cave neemt deel aan het mannentoernooi.

- 1906: Voor het eerst wordt er een eigen ISU-kampioenschap voor vrouwen georganiseerd, deze vindt plaats in Davos (Zwitserland).
- 1908: Kunstschaatsen voor paren krijgt zijn eerste kampioenschap in Sint-Petersburg en kunstschaatsen wordt ingevoerd als Olympische discipline tijdens de Spelen van Londen.
- 1924: Langebaan- en kunstschaatsen maken deel uit van het programma van de eerste Olympische Winterspelen van Chamonix.
- 1930: Het eerste wereldkampioenschap kunstschaatsen (mannen, vrouwen en paren) buiten Europa vindt plaats in New York.
- 1936: Voor de vrouwen wordt voor het eerst een wereldkampioenschap langebaan georganiseerd in Stockholm, dit in opvolging van drie officieuze kampioenschappen in Oslo.
- 1950: In Londen vindt de eerste wedstrijd voor ijsdansers plaats.
- 1952: Het eerste wereldkampioenschap ijsdansen vindt plaats in Parijs.
- 1960: Voor het eerst komen vrouwen uit op de schaatsonderdelen van de Olympische Winterspelen.
- 1970: West Allis (Verenigde Staten) organiseert het eerste wereldkampioenschap sprint.
- 1973: In Assen vinden de eerste officiële kampioenschappen voor junioren plaats, in opvolging van het nog onofficiële Wereldkampioenschap schaatsen junioren 1972 (alleen voor jongens).
- 1976: Tijdens de Winterspelen van Innsbruck staat ijsdansen voor het eerst op het programma.
- 1978: In Solihull (Verenigd Koninkrijk) vinden de eerste shorttrack-kampioenschappen plaats.
- 1984: Het eerste ISU-congres buiten Europa vindt plaats in Colorado Springs en de eerste Wereldbekerwedstrijden worden verreden. Tot 1996 bestonden er aparte Wereldbekerwedstrijden voor mannen en vrouwen.
- 1990: In Christchurch (Nieuw-Zeeland) vindt het eerste ISU-congres in Oceanië plaats.
- 1991: Het eerste wereldkampioenschap shorttrack voor teams vindt plaats in Seoel in Zuid-Korea.
- 1992: Tijdens de Olympische Spelen van Albertville staat shorttrack voor het eerst op het wedstrijdprogramma.
- 1994: De eerste wereldkampioenschappen shorttrack voor junioren worden gehouden in Seoel.
- 1995 / 1996: In Hamar (Noorwegen) vindt het eerste Wereldkampioenschap schaatsen afstanden plaats. De Grand Prix voor het kunstschaatsen vindt voor het eerst plaats.
- 1997: Shorttrack krijgt ook een Wereldbeker voor mannen en vrouwen, een Europees Kampioenschap in Malmö (Zweden) en er komt een junioren Grand Prix in het kunstschaatsen.
- 1999: De eerste Vier Continenten Kampioenschappen (kunstschaatsen) vinden plaats in Halifax in Canada.
- 2000: Het eerste kampioenschap voor synchroonschaatsen wordt gehouden in Minneapolis in de

Verenigde Staten.

- 2002: Het eerste ISU-congres op Aziatische bodem vindt plaats in Kioto in Japan.
- 2003: Een nieuwe manier van jureren bij het kunstschaatsen wordt getest tijdens de Grand Prix.
- 2004: Het 50e ISU-congres vindt plaats op de locatie waar de ISU in 1882 is opgericht, in het Kurhaus in Scheveningen.
- 2018: Het eerste Europese Kampioenschap Afstanden vindt plaats in Kolomna, Rusland.

Voorzitters ISU

1892–1895: **Pim Mulier (Nederland)**

1895–1925: Viktor Balck (Zweden)

1925–1937: Ulrich Salchow (Zweden)

1937–1945: **Gerrit van Laer (Nederland)**

1945–1953: Herbert Clarke (Verenigd Koninkrijk)

1953–1967: James Koch (Zwitserland)

1967–1967: Ernst Labin (Oostenrijk)

1967–1980: Jacques Favart (Frankrijk)

1980–1994: Olaf Poulsen (Noorwegen)

1994–2016: Ottavio Cinquanta (Italië)

2016–heden: **Jan Dijkema (Nederland)**

Inhoudsopgave

Voorwoord	005
00.0 Inleiding	007
- Schaatsport in vroeger Dagen	009
- Schaatsen op de Olympische Winterspelen	011
- De Olympische Schaats Medaillespiegel	011
- Aantal medailles van Nederland op alle Winterspelen	012
- Waarom is Nederland zo goed in Schaatsen?	013
- De Internationale Schaatsunie	015
- Voorzitters ISU	017
- Inhoudsopgave	019
- Wie gaan er naar de Olympische Winterspelen in PyeongChang?	025
- Wie lagen er half november 2017 al op schema?	025
- Het OKT van eind december 2017	026
01.0 De Olympische Winterspelen	029
- Olympische Winterspelen	031
- succesvolste schaatslanden op de Olympische Winterspelen	032
- Nederlandse Vlaggendragers tijdens de Openings Ceremoniën	035
- Olympische Winterspelen van 1924	036
- Olympische Winterspelen van 1928	039
- Olympische Winterspelen van 1932	041
- Olympische Winterspelen van 1936	044

- Olympische Winterspelen van 1940	046
- Olympische Winterspelen van 1944	047
- Olympische Winterspelen van 1948	047
- Olympische Winterspelen van 1952	050
- Olympische Winterspelen van 1956	052
- Olympische Winterspelen van 1960	054
- Olympische Winterspelen van 1964	058
- Olympische Winterspelen van 1968	061
- Olympische Winterspelen van 1972	064
- Olympische Winterspelen van 1976	067
- Olympische Winterspelen van 1980	070
- Olympische Winterspelen van 1984	073
- Olympische Winterspelen van 1988	076
- Olympische Winterspelen van 1992	078
- Olympische Winterspelen van 1994	081
- Olympische Winterspelen van 1998	085
- Olympische Winterspelen van 2002	088
- Olympische Winterspelen van 2006	092
- Olympische Winterspelen van 2010	098
- Olympische Winterspelen van 2014	102
- Olympische Winterspelen van 2018	110
- Olympische Winterspelen van 2022	128
- Olympische Winterspelen van 2026	129
02.0 De Olympische Schaatsrecords	131
- Lijst van Olympische Records Langebaanschaatsen	133
03.0 Nederlandse Olympische Schaatshelden	137
- Nederlandse Olympische Schaatshelden	139
- Siem Heiden	139
- Wim Kos	140
- Jan Langedijk	141
- Dolf van der Scheer	142
- Wim van der Voort	143
- Kees Broekman	143
- Anton Huiskens	145
- Jeen van den Berg	146
- Jan Pesman	147
- Kees Verkerk	148
- Ard Schenk	149
- Peter Nottet	151
- Ans Schut	152
- Carry Geijssen	153
- Stien Kaiser	154
- Atje Keulen-Deelstra	155
- Hans van Helden	157
- Piet Kleine	158
- Annie Borkink	159

- Ria Visser	160
- Lieuwe de Boer	161
- Hilbert van der Duim	162
- Jan Ykema	163
- Yep Kramer	164
- Yvonne van Gennip	165
- Robert Vunderink	166
- Leo Visser	167
- Gerard Kemkers	168
- Hein Vergeer	169
- Falko Zandstra	170
- Ids Postma	171
- Bart Veldkamp	172
- Carla Zijlstra	174
- Gerard van Velde	175
- Marianne Timmer	176
- Gianni Romme	177
- Rintje Ritsma	178
- Jochem Uytdehaage	180
- Jan Bos	181
- Erben Wennemars	182
- Carl Verheijen	183
- Ireen Wust	185
- Greta Smit	187
- Renate Groenewold	189
- Bob de Jong	190
- Simon Kuipers	192
- Sven Kramer	193
- Annette Gerritsen	197
- Laurine van Riessen	198
- Mark Tuitert	299
- Jan Blokhuisen	200
- Jorrit Bergsma	202
- Michel Mulder	203
- Jan Smeekens	204
- Ronald Mulder	206
- Margot Boer	207
- Stefan Groothuis	208
- Koen Verweij	211
- Jorien ter Mors	212
- Lotte van Beek	214
- Carien Kleibeuker	215
- Marrit Leenstra	216
- Bob de Vries	219
- Kjeld Nuis	220
- Kai Verbij	222
- Patrick Roest	224
- Irene Schouten	227
- Anice Das	229
- Esmee Visser	231

- Antoinette de Jong	232
- Carlijn Achtereekte	233
- Annouk van der Weijden	234
04.0 Medaille Winnaars op de Olympische Spelen bij het Langebaan Schaatsen	237
- Medaille Winnaars op de Olympische Spelen Schaatsen	239
- Een Stukje Geschiedenis van de Olympische Winterspelen	239
- Medaille Winnaars op de Olympische Winterspelen Schaatsen	240
05.0 De Ontwikkeling van de Olympische Records	253
- Ontwikkeling van de Olympische Records bij de Dames	255
- Ontwikkeling van de Olympische Records bij de Heren	260
06.0 Internationale Olympische Schaatshelden	265
- Internationale Olympische Schaatshelden	267
- Class Thunberg	267
- Roald Larsen	268
- Bernt Evensen	269
- Ivar Ballangrud	270
- Julius Skuttnab	272
- Irving Jaffee	273
- Hjalmar Andersen	274
- Sigge Ericson	275
- Knut Johannesen	276
- Victor Kositsjkin	277
- Jevgeny Grishin	278
- Lidija Skoblikova	279
- Fred Anton Maier	280
- Erhard Keller	281
- Magne Thomassen	282
- Jonny Nilsson	283
- Sten Stensen	284
- Ludmilla Titova	285
- Valeri Muratov	287
- Jevgeni Koelikov	288
- Peter Meuller	288
- Anne Henning	289
- Jan Egil Storholt	290
- Sheila Young	291
- Eric Heiden	292
- Tomas Gustavson	293
- Karin Enke	295
- Natalja Petruseva	297
- Igor Malkov	298
- Geatan Boucher	299
- Uwe Jens Mey	300
- Geir Karlstad	301

- Christa Rothenburger	302
- Johan Olav Koss	303
- Adne Sondrahl	304
- Andrea Mischerlich	305
- Bonnie Blair	306
- Dan Jansen	308
- Igor Zelezovski	309
- Emese Hunyadi	311
- Roberto Sighel	312
- Gunda Niemann	313
- Catriona LeMay-Doan	315
- Claudia Pechstein	316
- Enrico Fabris	318
- Annie Friesinger	320
- Derek Parra	321
- Hiroyasu Shimizu	322
- Chris Witty	323
- Jeremy Wotherspoon	324
- Cindy Klassen	326
- Chad Hedrick	328
- Shani Davis	329
- Havard Bokko	331
- Lee Seung-hoon	334
- Lee Sang-Hwa	335
- Zbigniew Brodka	336
- Martina Sablikova	338
- Ted-Jan Bloemen	340
- Sverre Lunde Pedersen	342
07.0 Nederlands Grootste Golddiggers	345
- De Meeste Olympische Medailles	347
- Meeste Nederlandse Schaatsmedailles op de Winterspelen	348
- Nederlands Olympische Ranglijst Aller Tijden	349
- Ireen Wust in illuster rijtje met vier op een rij	350
- Alle gouden medailles op een rij	350
08.0 Deelnemers aan de Olympische Wintespelen Langebaan Schaatsen	353
- Aantal Nederlandse Deelnemers aan de Olympische Schaatswedstrijden	355
- Namen Nederlandse Deelnemers	356
- Nederlandse Vlaggendragers tijdens Sluitings Ceremonie	361
- Internationale Olympische Prestaties.	361
09.0 De Adels Kalender	367
- Adelskalender	369
- De Adels Kalender bij de Mannen	370
- De Adelskalender bij de Vrouwen	371

09.0 Nawoord	373
10.0 Bronnen	373
11.0 G.N.U. - Licentie voor vrije Documentatie	375

Wie gaan er naar de Olympische winterspelen in PyeongChang?

Wie lagen er half november 2017 al op schema?

Zo halverwege november 2017 begon het al te kriebelen: Wie gaat er op jacht naar Olympisch eremetaal? Rond die tijd konden we al een beetje zien welke Nederlandse Schaatsers er redelijk op schema lagen richting de Winterspelen van 2018. We hadden de NK-afstanden gehad, en de eerste Wereldbekerwedstrijden in Heerenveen waren ook geweest. Hierna kwamen de Wereldbekerwedstrijden in Stavanger, en wie waren er toen al goed? Wat buitenlanders betreft, lieten de Noren in deze dagen niet met zich spotten, en bij de Dames lieten vooral de Japanners goede resultaten zien. Zij lagen dus op schema.

Wat de Nederlandse dames betreft leek het in november een ander verhaal. Ireen Wust en Jorien ter Mors kampten met blessures, Marrit Leenstra ligt goed op schema, en Lotte van Beek leek weer helemaal terug, terwijl Antoinette de Jong al grote vorm liet zien. Irene Schouten rijdt op de lange afstanden ook goed op schema richting de Olympische Spelen.

Als we bij de Heren kijken, zien we een groot aantal toppers al goed bezig, al laten de Noren wat verrassingen zien. De sprinters Dai Dai Ntab, Ronald Mulder, Kai Verbij, Hein Otterspeer en Jan Smeekens rijden nu al goed. Kjeld Nuis, Koen Verweij en Thomas Krol laten ook zien goed op schema te liggen, maar het lijkt nog niet goed genoeg te gaan bij Jorrit Bergsma, terwijl Sven Kramer en Erik-

Jan Kooiman de sterren al van het dak Schaatsen..... Hoe zal dat verder gaan.....? Op naar het Olympisch Kwalificatietoernooi. (Het OKT).

Het OKT van eind december 2017

Vanaf dinsdag 26 december 2017 (Tweede Kerstdag) tot en met 30 december 2017, wordt voor veel Nederlandse schaatsers en schaatssters het belangrijkste schaatstoernooi van het schaatsseizoen gehouden. Het gaat hierbij om het Olympisch Kwalificatietoernooi langebaan schaatsen. Dit belangrijke schaatstoernooi wordt afgekort als OKT. Het OKT zijn de selectiewedstrijden voor de Olympische Winterspelen. Na afloop van dit schaatstoernooi is het duidelijk welke Nederlandse schaatssters en schaatsers Nederland mogen vertegenwoordigen bij het langebaanschaatsen tijdens de Olympische Winterspelen 2018 in het Zuid-Koreaanse PyeongChang.

De massastart, nieuw onderdeel op deze Winterspelen, maakt geen onderdeel uit van het OKT. De KNSB heeft Koen Verweij en Irene Schouten op maandag 18 december reeds aangewezen voor de Olympische massastart in PyeongChang. Deze aanwijsplek betekent niet dat de schaatsers rechtstreeks geplaatst zijn voor de Spelen van 2018. Plaatsen hangt af van de positie in de zogenaamde prestatiematrix van de KNSB. Na het OKT zal de KNSB in samenspraak met bondscoach Geert Kuipers laten weten wie de tweede rijders worden op de massastart tijdens de Olympische Spelen in Zuid-Korea.

Na een zeer spannend OKT in die dagen tussen Kerst en Nieuwjaar maakte de KNSB rond twaalf uur op Oudejaarsdag de volgende ploegen bekend:

Olympische schaatsploeg bij de mannen:

Sven Kramer (5000 m., 10000 m., massastart), Bob de Vries (5000 m.), Kjeld Nuis (1000 m., 1500 m.), Jorrit Bergsma (10000 m.), Koen Verweij (1000 m., 1500 m., massastart), Kai Verbij (500 m., 1000 m.), Ronald Mulder (500 m.), Jan Smeekens (500 m.), Patrick Roest (1500 m.) en Jan Blokhuijsen (5000 m.).

Koen Verweij, Sven Kramer en Jan Blokhuijsen rijden in PyeongChang de ploegenachtervolging. De vierde schaatser voor deze ploeg wordt nog aangewezen. Als Kai Verbij niet tijdig fit is, hij blesseerde zich tijdens het OKT, wordt hij vervangen door reserve Hein Otterspeer.

Olympische schaatsploeg bij de vrouwen:

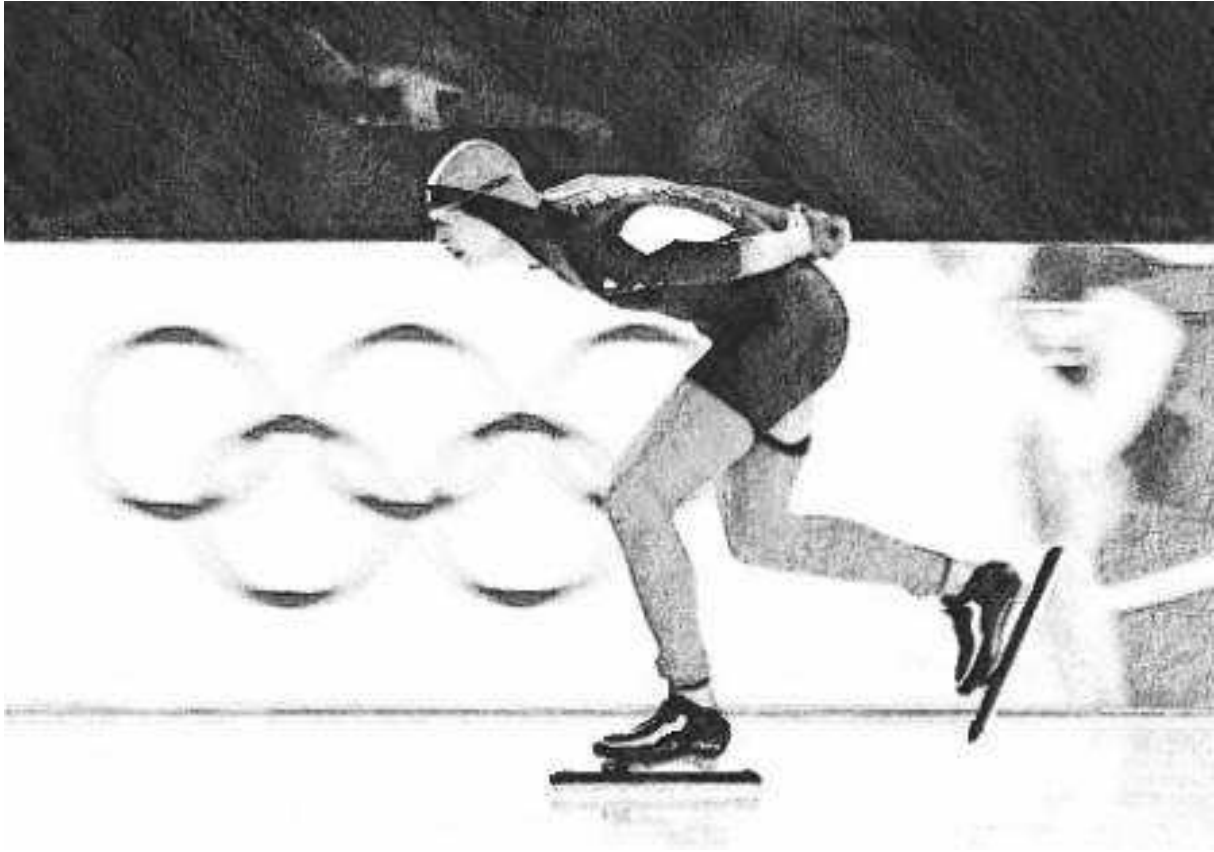
Antoinette de Jong (3000 m.), Ireen Wüst (1000 m., 1500 m., 3000 m.), Jorien ter Mors (500 m., 1000 m.), Lotte van Beek (1500 m, 500m.), Marrit Leenstra (1000 m., 1500 m.), Irene Schouten (massastart), Annouk van der Weijden (5000 m., massastart), Carlijn Achtereekte (3000 m.), Esmee Visser (5000 m.) en Anice Das (500 m.).

Ireen Wüst, Marrit Leenstra en Antoinette de Jong rijden in PyeongChang de ploegenachtervolging. De vierde schaatsster voor deze ploeg moet nog worden aangewezen.

De Olympische Winterspelen

Olympische Winterspelen

De Olympische Winterspelen is de naam van een grote internationale wintersportmanifestatie, welke elke vier jaar wordt georganiseerd door het Internationaal Olympisch Comité. Tot en met 1992 vonden de Winterspelen in hetzelfde jaar als de Olympische Zomerspelen plaats, maar sinds 1994 vinden de Winterspelen in de even jaren tussen de Zomerspelen plaats.

De Olympische Winterspelen werden achtereenvolgens in de volgende plaatsen georganiseerd:

- 1924 Chamonix in Frankrijk.
- 1928 Sankt Moritz in Zwitserland.
- 1932 Lake Placid in de Verenigde Staten.
- 1936 Garmisch-Partenkirchen in Duitsland

Vanwege de Tweede Wereldoorlog werden er in 1940 en in 1944 geen Olympische Winterspelen gehouden. De oorspronkelijke organisatie van de Winterspelen van 1940 was aan Sapporo in Japan

toebedeeld. Zo was de organisatie van de Winterspelen van 1944 aan Cortina d'Ampezzo in Italië gegund, maar ook deze konden geen doorgang vinden.

- 1948 Sankt Moritz in Zwitserland.
- 1952 Oslo in Noorwegen.
- 1956 Cortina d'Ampezzo in Italië.
- 1960 Squaw Valley in de Verenigde Staten.
- 1964 Innsbruck in Oostenrijk.
- 1968 Grenoble in Frankrijk.
- 1972 Sapporo in Japan.
- 1976 Innsbruck in Oostenrijk.
- 1980 Lake Placid in de Verenigde Staten.
- 1984 Sarajevo in voormalig Joego-Slavie.
- 1988 Calgary in Canada.
- 1992 Albertville in Frankrijk.
- 1994 Lillehammer in Noorwegen.
- 1998 Nagano in Japan.
- 2002 Salt Lake City in de Verenigde Staten.
- 2006 Turijn in Italië.
- 2010 Vancouver in Canada.
- 2014 Sotsji in Rusland.
- 2018 PyeongChang in Zuid-Korea.
- 2022 Aangewezen aan Beijing in China.

Succesvolste schaatslanden op de Olympische Winterspelen

Als we de ranglijst van alle gewonnen medailles op alle Winterspelen bekijken, dan staat Nederland na de Olympische Winterspelen van 2018 in PyeongChang op een prachtige tiende plaats bij de schaatsonderdelen. Voor de zuiverheid van deze lijst hebben we de DDR en de Sovjet-Unie apart in de lijst opgenomen. Zie de tabel hieronder, deze is bijgewerkt tot en met de Spelen van 2018:

	Land	Goud	Zilver	Bronz	Totaal	Mannen				Vrouwen			
						G	Z	B	T	G	Z	B	T
1	Nederland	42	40	39	121	23	27	26	76	19	13	13	45
2	Verenigde Staten	29	22	17	68	20	13	7	40	9	9	10	28
3	Noorwegen	27	29	28	84	26	29	27	82	1	0	1	2
4	Sovjet-Unie	24	17	19	60	12	10	9	31	12	7	10	29

5	Duitsland	13	14	10	37	2	0	1	3	11	14	9	34
6	Canada	9	13	15	37	4	6	8	18	5	7	7	19
7	DDR	8	12	9	29	2	1	2	5	6	11	7	24
8	Finland	7	8	9	24	6	6	7	19	1	2	2	5
9	Zweden	7	4	5	16	7	4	5	16	-	-	-	-
10	Zuid-Korea	5	7	3	15	3	5	3	11	2	2	0	4
11	Japan	4	7	10	21	1	4	6	11	3	3	4	10
12	Rusland	3	5	6	14	1	3	2	6	2	2	3	7
13	Tsjechië	3	2	2	7	-	-	-	-	3	2	2	7
14	Bondsrepubliek Duitsland	3	0	0	3	2	0	0	2	1	0	0	1
15	Italië	2	0	2	4	2	0	2	4	-	-	-	-
16	China	1	3	4	8	-	-	1	1	1	3	3	7
17	Oostenrijk	1	2	3	6	0	1	2	3	1	1	1	3
	Polen	1	2	3	6	1	0	1	2	0	2	2	4
19	Duits eenheidsteam	1	1	0	2	-	-	-	-	1	1	0	2
20	Wit-Rusland	0	1	0	1	0	1	0	1	-	-	-	-
	Noord-Korea	0	1	0	1	-	-	-	-	0	1	0	1
22	België	0	1	1	2	0	1	1	2	-	-	-	-
23	Kazachstan	0	0	1	1	-	-	-	-	0	0	1	1
	Olympische atleten uit Rusland	0	0	1	1	-	-	-	-	0	0	1	1
	Totaal	190	192	186	568	112	113	109	334	78	79	77	234

Nederlandse Schaatsers als Vlaggendragers bij de Openings Ceremonien tijdens de Winterspelen

Hieronder een lijst van Schaatsers die als Nederlandse vlaggendragers tijdens de Olympische Winterspelen fungeerden. Vlaggendragers lopen tijdens de openings- en (sinds 1960) ook tijdens de sluitingsceremonie van de Olympische Winterspelen vooraan de delegatie van sportlieden en dragen daarbij de nationale vlag, in dit geval dus de vlag van Nederland.

De Nederlandse vlaggendrager is over het algemeen een sporter waarvan veel wordt verwacht, of die succesvol geweest is op (een eerdere editie van) de Spelen. Sinds 1928 wordt de vlag ook gedragen bij de opening van de Olympische Winterspelen. In de tabel hieronder noem ik alleen de vlaggendrager als hij of zij een Nederlandse langebaan schaatser is of was.

Jaar	Plaats	Vlaggendrager	Sport
1924	Chamonix	-	-
1928	Sankt Moritz	-	-
1932	Lake Placid	-	-

1936	Garmisch-Partenkirchen	-	-
1940	-	-	-
1944	-	-	-
1948	Sankt Moritz	-	-
1952	Oslo	-	-
1956	Cortina d'Ampezzo	Jan Langedijk	Langebaanschaatsen
1960	Squaw Valley	Wim van der Voort	Langebaanschaatsen
1964	Innsbruck	Ard Schenk	Langebaanschaatsen
1968	Grenoble	Stien Kaiser	Langebaanschaatsen
1972	Sapporo	Atje Keulen-Deelstra	Langebaanschaatsen
1976	Innsbruck	-	-
1980	Lake Placid	Piet Kleine	Langebaanschaatsen
1984	Sarajewo	Hilbert van der Duim	Langebaanschaatsen
1988	Calgary	Jan Ykema	Langebaanschaatsen
1992	Lillehammer	Leo Visser	Langebaanschaatsen
1994	Albertville	Christina Aaftink	Langebaanschaatsen
1998	Nagano	Carla Zijlstra	Langebaanschaatsen
2002	Salt Lake City	-	-
2006	Turijn	Jan Bos	Langebaanschaatsen
2010	Vancouver	-	-
2014	Sotsji	Jorien ter Mors	Langebaanschaatsen
2018	PyeongChang	Jan Smeekens	Langebaanschaatsen

Hieronder worden alle Olympische Winterspelen een voor een behandeld, beginnende bij de eerste Olympische Winterspelen van 1924 in het Franse Chamonix, en eindigend met de Olympische Winterspelen van 2018 in het Zuid-Koreaanse PyeongChang.

Olympische Winterspelen van 1924 in Chamonix in Frankrijk

1e Olympische Winterspelen

Nederlandse deelnemers: Geen

In 1921 stemde het Internationaal Olympisch Comité in met het houden van een 'Semaine des Sports d'Hiver' (Een Internationale Winter-sportweek). Deze zou voor het eerst in 1924 gaan plaatshebben, in het kader van de Olympische Spelen, die dat jaar in Parijs zouden worden gehouden. Deze internationale

wintersportweek werd georganiseerd in het Franse Chamonix, aan de voet van de hoogste berg van West-Europas, de Mont Blanc, en was een enorm groot succes. Naar aanleiding van dit succes werd er besloten dat dit voortaan elke vier jaar, maar wel los van de Zomerspelen, als een Olympische Winterspelen zou worden georganiseerd. Daarmee werd deze Wintersportweek in 1924 in het Franse Chamonix ook gelijk hernoemd tot de Ie Olympische Winterspelen. De definitieve splitsing in Olympische Zomer- en Winterspelen was een feit.

Al eerder hadden de wintersporten kunstschaatsen, op de Spelen van Londen in 1908 en Antwerpen in 1920 en ijshockey op de Spelen van Antwerpen, op het programma gestaan als demonstratiesport. Nu werden deze sporten bij de Olympische Winterspelen opgenomen.

Er namen op deze eerste Olympische Winterspelen, sporters uit zestien landen, waaronder België, deel aan de eerste Winterspelen. Eén schaatser uit Estland had zich wel aangemeld, maar deed uiteindelijk toch niet mee. Nederland ontbrak op dit sportevenement. Het eerste onderdeel dat op het programma stond, was de 500 meter schaatsen. Dit onderdeel werd gewonnen door Charles Jewtraw uit de Verenigde Staten, die daarmee de eerste Olympische Winterkampioen werd. De Finse schaatser Clas Thunberg won tijdens deze eerste Olympische Winterspelen drie gouden medailles (op de 1500 m, de 5000 m en op het meerafstanden-kampioenschap), een zilveren (op de 10.000 m) en een bronzen (op de 500 m).

Winnaars Langebaanschaatswedstrijden Heren op de Winterspelen van 1924

In onderstaande tabel staan de medaillewinnaars van de langebaan schaatswedstrijden tijdens de Olympische Winterspelen van Chamonix in 1924. Clas Thunberg was duidelijk de grote overheerser met drie gouden medailles en een zilveren en een bronzen. Opvallend zijn ook de medailles voor het Allrounden, deze werden helaas alleen tijdens deze Winterspelen vergeven, en daarna nooit meer.

1924	Goud		Zilver		Bronz	
500 meter	Charles Jewtraw	USA	Oskar Olsen	Noo	Roald Larsen Clas Thunberg	Noo Fin
1500 meter	Clas Thunberg	Fin	Roald Larsen	Noo	Sigurd Moen	Noo
5000 meter	Clas Thunberg	Fin	Julius Skutnabb	Fin	Roald Larsen	Noo
10.000 meter	Julius Skutnabb	Fin	Clas Thunberg	Fin	Roald Larsen	Noo

Allround	Clas Thunberg	Fin	Roald Larsen	Noo	Julius Skutnabb	Fin
-----------------	---------------	-----	--------------	-----	-----------------	-----

Schaats-medaille verdeling per land op de Olympische Winterspelen van 1924

Hieronder een tabel met de medaille verdeling bij het schaatsen op deze allereerste Olympische Winterspelen in 1924 in het Franse Chamonix. Finland was duidelijk het beste schaatsland op deze Winterspelen.

			Goud	Zilver	Brons	Totaal
1	Finland	FIN	4	2	2	8
2	USA	USA	1	0	0	1
3	Noorwegen	NOR	0	3	4	7

Op de gehele Olympische Winterspelen 1924 in Chamonix werden 49 medailles uitgereikt. In de tabel hieronder staat het complete medailleklassement. In het klassement wordt eerst gekeken naar het aantal gouden medailles, vervolgens de zilveren medailles en tot slot de bronzen medailles.

Totale Medaillespiegel van de Olympische Winterspelen 1924

Sinds februari 2006 erkent het IOC ook het curlingtoernooi van 1924 als Olympisch. Sommige bronnen vermelden ook het onderdeel militaire patrouille als demonstratiesport. Het IOC ziet het toernooi als Olympisch en heeft de resultaten en medailles dan ook opgenomen in hun medailledatabase. Deze medailles staan derhalve ook vermeld in het onderstaande medailleklassement.

1924	Land		Goud	Zilver	Brons	Totaal
1	Noorwegen	Noo	4	7	6	17
2	Finland	Fin	4	4	3	11
3	Oostenrijk	Oos	2	1	0	3
4	Zwitserland	Zwit	2	0	1	3
5	Verenigde Staten	USA	1	2	1	4
6	Groot-Brittannië	GBr	1	1	2	4
7	Zweden	Zwe	1	1	0	2
8	Canada	Can	1	0	0	1
9	Frankrijk	Fra	0	0	3	3